

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ УГОВОРА ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ О УЗАЈАМНОЈ ПРАВНОЈ ПОМОЋИ У ГРАЂАНСКИМ И ТРГОВАЧКИМ СТВАРИМА

Члан 1.

Потврђује се Уговор између Републике Србије и Републике Турске о узајамној правној помоћи у грађанским и трговачким стварима, потписан 5. јуна 2013. године у Београду, у оригиналу на српском, турском и енглеском језику.

Члан 2.

Текст Уговора у оригиналу на српском језику гласи:

**УГОВОР
ИЗМЕЂУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ О
УЗАЈАМНОЈ ПРАВНОЈ ПОМОЋИ У ГРАЂАНСКИМ И
ТРГОВАЧКИМ СТВАРИМА**

Република Србија и Република Турска (у даљем тексту: Уговорне стране),

У тежњи за унапређењем пријатељских односа, као и правне и правосудне сарадње у грађанским и трговачким стварима, заснованих на начелима државног суверенитета, једнакости и немешања у унутрашње ствари држава уговорница,

Споразумеле су се о следећем:

Члан 1.

Правна заштита

1. Држављани једне Уговорне стране уживају на територији друге Уговорне стране, исту правну и судску заштиту својих личних и имовинских права и интереса, као и њени сопствени држављани.

2. Држављани једне Уговорне стране имају на територији друге Уговорне стране слободан приступ судовима и другим надлежним органима, ради заштите својих права и интереса у грађанским и трговачким стварима, под истим условима као и њени сопствени држављани.

3. Правна лица која имају седиште на територији једне од Уговорних страна и која су основана у складу са правом те Уговорне стране, уживаће права утврђена овим уговором.

Члан 2.

Централни органи

1. Централни органи Уговорних страна, у складу са овим уговором, подносе и примају замолнице:

а) за Републику Србију - преко Министарства правде и државне управе,

б) за Републику Турску - преко Министарства правде.

2. Централни органи међусобно непосредно опште у смислу овог уговора, на начин који не искључује општење дипломатским путем.

Члан 3.

Језик

1. Централни органи међусобно опште на језику замољене стране или на енглеском језику.

2. Замолница за пружање правне помоћи и пратећа документација достављају се на језику стране молиље са овереним преводом на језик замољене стране.

3. Било који документ прибављен у поступку по замолници за правну помоћ доставља се на језику замољене стране.

Члан 4.

Размена обавештења

Централни органи Уговорних страна достављају, на захтев, једна другој обавештења о прописима и судској пракси своје државе која се односе на правна питања која су регулисана овим уговором.

Члан 5.

Обим правне помоћи

1. Уговорне стране пружају једна другој правну помоћ у грађанским и трговачким стварима на начин утврђен овим уговором.
2. Правна помоћ у грађанским и трговачким стварима обухвата:
  - а) уручење позива и других судских писмена,
  - б) извођење доказа или предузимање других судских радњи које се замолницом траже.

Члан 6.

Облик, садржина и аутентичност замолнице

1. Замолница за правну помоћ сачињава се у писаном облику и садржи:
  - а) назив органа стране молиље и замољене стране,
  - б) природу поступка за који се прибавља доказ,
  - в) име и презиме, пребивалиште или боравиште, држављанство и занимање странака,
  - г) име и презиме и адресу пуномоћника странака,
  - д) податке неопходне за предмет поступка и поступање по замолници.
2. У замолници ће се посебно назначити ако се тражи неки посебан начин поступања по замолници.
3. Замолница и други акти који се прилажу морају бити потписани и снабдевени службеним печатом органа од кога потичу.

Члан 7.

Извођење доказа

1. Правосудни органи једне Уговорне стране могу, у складу са својим прописима, захтевати извођење доказа у грађанским и трговачким стварима. Захтев се сачињава у облику замолнице насловљене на надлежни правосудни орган друге Уговорне стране.
2. У смислу овог Уговора, извођење доказа обухвата:
  - а) узимање изјава,
  - б) издавање, утврђивање веродостојности или провера исправа, извештаја, записника и примерака који се траже.

3. Када је неопходно, замолница садржи списак питања која треба поставити сведоку или другом лицу или податке о предмету спора и исправе које се односе на те доказе или податке.

Члан 8.

Поступање по замолници

1. Поступање по замолници врши се по прописима замољене стране. Изузетно, замољена страна ће, на захтев стране молиље, поступити на начин који је посебно означен у замолници, ако то није у супротности са законом замољене стране.

2. Замољена страна доставиће страни молиљи документацију из које се може утврдити да је по замолници поступљено или ће је обавестити о разлозима из којих се по замолници није могло поступити.

Члан 9.

Уручење писмена

1. По замолници за уручење писмена замољена страна поступа у складу са одредбама свог закона којим се уређује такав поступак.

2. Замолница за уручење писмена садржи потпуну адресу примаоца и писмена која је потребно уручити.

3. Ако писмена не могу бити достављена на адреси наведеној у замолници, замољена страна ће предузети неопходне мере за утврђивање тачне адресе. Ако није било могуће утврдити тачну адресу, замољена страна ће о томе обавестити страну молиљу и вратиће јој достављена писмена.

4. Потврда о уручењу писмена која су достављена сачињава се у складу са законодавством замољене стране. Потврда садржи датум и место уручења.

Члан 10.

Трошкови

1. Замољена страна сноси све трошкове настале на њеној територији. Изузетно, замољена страна има право на накнаду:

а) трошкова и накнада плаћених сведоцима, вештацима или преводиоцима,

б) трошкова насталих приликом привођења сведока који се нису добровољно одазвали позиву и

в) трошкова који су настали у посебним поступцима који су тражени.

2. Ако је очигледно да би поступање по замолници изазвало несразмерно високе трошкове, Уговорне стране ће се консултовати око услова под којима би се по замолници могло поступити.

Члан 11.

Разлози за одбијање

Замољена страна може одбити пружање правне помоћи ако би то угрозило њен суверенитет, безбедност или јавни поредак или из разлога посебно наведених у овом уговору.

Члан 12.

Заштита сведока и вештака

1. Сведок или вештак који се појављује пред судским органима стране молиље, по позиву, не може, без обзира на његово држављанство, бити подвргнут кривичном гоњењу, притворен или упућен да издржава казну на основу неке раније донесене судске одлуке за кривично дело почињено пре његовог доласка на њену територију.

2. Ако сведок или вештак чије присуство пред судским органима који су га позвали није више потребно, не напусти територију стране молиље у року од 15 узастопних дана, та заштита ће престати. У овај рок не урачунава се време у коме сведок или вештак из објективних разлога није могао да напусти територију стране молиље.

3. Наведена лица не могу бити подвргнута кривичном гоњењу или притворена због свог исказа датог у својству сведока или вештака.

Члан 13.

Трошкови сведока или вештака

Страна молиља ће у позиву обавестити сведока или вештака да ће се њихови путни трошкови, дневнице и награда за вештачење исплатити у складу са њеним законодавством. На захтев позваног лица, страна молиља ће дати предујам за покриће трошкова.

Члан 14.

Исправе о личном статусу

Уговорне стране доставиће једна другој, на захтев судова или других надлежних органа, оверене копије исправа о личном статусу и других докумената које се односе на лични статус или интересе држављана стране молиље, без превода и без накнаде трошкова.

Члан 15.

Легализација исправа

1. Исправе које је сачинио, издао или оверио надлежни орган једне Уговорне стране, снабдевене службеним печатом или њихове оверене копије није потребно даље оверавати ради употребе пред органима друге Уговорне стране.

2. Исправе издате од стране надлежних органа једне Уговорне стране имају исту доказну снагу на територији друге Уговорне стране.

Члан 16.

Изузимање од плаћања парничних трошкова
(iudicatum solvi) и трошкова поступка

Од држављана једне Уговорне стране не може се захтевати полагање обезбеђења парничних трошкова (iudicatum solvi) у судским поступцима који се воде у другој Уговорној страни, због тога што су странци и што немају пребивалиште или боравиште на територији друге Уговорне стране.

Члан 17.

Бесплатна правна помоћ

1 Држављани једне Уговорне стране имају право на ослобођење од плаћања судских такси и трошкова, као и бесплатну правну помоћ пред судовима друге Уговорне стране, под истим условима и у истом обиму као и њени сопствени држављани.

2. Наведена правна помоћ се може тражити у свим поступцима поводом предмета, укључујући и извршни поступак.

3. Држављани који имају право на ослобођење од плаћања трошкова у складу са законом једне Уговорне стране, уживаће то право и на територији друге Уговорне стране у поступцима исте врсте.

Члан 18.

Захтев за бесплатну правну помоћ

1. Потврду која се односи на лично, породично и имовинско стање подносиоца молбе и која је потребна да би се применила одредба члана 17. издаје се од стране надлежног органа Уговорне стране у којој подносилац молбе има пребивалиште или боравиште.

2. Ако подносилац молбе нема пребивалиште или боравиште на територији једне од Уговорних страна, дипломатско или конзуларно представништво његове државе може издати такву потврду.

3. Судски орган који је надлежан за одлучивање о молби за ослобађање од плаћања судских такси и трошкова, поступиће на начин предвиђен у члану 2. овог Уговора и може затражити додатна обавештења од органа који је издао потврду.

Члан 19.

Рокови

Ако суд једне Уговорне стране одреди рок за предузимање одређене радње лицу које има пребивалиште или боравиште на територији друге Уговорне стране, тај рок почиње да тече од дана уручења писмена примаоцу.

Члан 20.

Признање и извршење судских одлука

Уговорне стране ће признати и извршити, под условима утврђеним овим уговором, следеће судске одлуке у грађанским и трговачким стварима донете на територији друге Уговорне стране:

- а) судске одлуке у грађанским стварима,
- б) судске одлуке у кривичним стварима у делу којим је одлучено о имовинско-правном захтеву.

Члан 21.

Услови за признање и извршење

Судске одлуке из члана 20. овог уговора признају се и извршавају на територији друге Уговорне стране, ако су испуњени следећи услови:

- а) судска одлука донета у било којој Уговорној страни мора бити правноснажна и извршна на њеној територији,
- б) по закону Уговорне стране у којој се признање, односно извршење тражи, предмет судске одлуке није у искључивој надлежности замољене стране,
- в) да је туженом уредно уручен позив према закону Уговорне стране на чијој је територији одлука донесена,
- г) да странкама у поступку није било ускраћено право да бране своја права и да су уредно позвани да учествују у поступку, односно у случају процесне неспособности, да су били правилно заступани,
- д) да између истих странака у истој ствари на територији Уговорне стране у којој се признање, односно извршење тражи, није раније већ донесена правноснажна судска одлука,
- ђ) да између истих странака у истој ствари није у току поступак пред судом Уговорне стране у којој се признање, односно извршење тражи,
- е) да та судска одлука није у супротности са основним законским начелима и јавним поретком Уговорне стране у којој се признање, односно извршење тражи.

Члан 22.

Захтев за признање и извршење

1. Захтев за признање и извршење подноси се непосредно надлежном органу Уговорне стране у којој се признање и извршење тражи.
2. Уз захтев се прилажу следеће исправе:
  - а) оверена копија судске одлуке, са потврдом да је одлука правноснажна и извршна, ако то не произлази из одлуке,
  - б) потврду да је странка која није учествовала у поступку и против које је одлука донета била уредно и благовремено позвана да учествује у поступку, односно да је процесно неспособна странка била правилно заступана,
  - в) оверен превод горенаведених исправа на језик Уговорне стране у којој се признање и извршење тражи.

Члан 23.

Меродавно право

1. Поступак за признање и извршење судске одлуке спроводи се према законодавству Уговорне стране на чијој се територији признање и извршење тражи.

2. Надлежни орган који одлучује о захтеву за признање и извршење везан је судском одлуком и утврђује једино испуњеност услова предвиђених овим уговором.

Члан 24.

Однос са другим уговорима

Правна помоћ и поступци који су предвиђени овим уговором не дирају у обавезе Уговорних страна које произлазе из других међународних уговора или домаћег законодавства.

Члан 25.

Консултације

Спорна питања у вези са тумачењем и применом овог уговора Уговорне стране решаваће консултацијама дипломатским путем.

Члан 26.

Потврђивање, ступање на снагу, измене и престанак важности

1. Овај уговор подлеже потврђивању у складу са уставном процедуром Уговорних страна, а инструменти потврђивања биће размењени дипломатским путем.

2. Уговор ступа на снагу по истеку тридесет дана од дана размене инструмената потврђивања. Ступањем на снагу овог уговора, између Републике Србије и Републике Турске престаје да важи Конвенција између Краљевине Југославије и Републике Турске о узајамним односима по предметима судским, грађанским и трговачким стварима од 3. јула 1934. године.

3. Овај уговор може бити измењен на основу сагласности Уговорних страна у писаној форми, у складу са условима предвиђеним за потврђивање овог уговора.

4. Свака Уговорна страна може у било које време отказати овај уговор достављањем писаног обавештења другој Уговорној страни. Уговор ће престати да важи након истека шест (6) месеци од дана пријема тог обавештења. Међутим, по свим замолницама које су примљене до тренутка достављања обавештења о отказивању, поступаће се у складу са овим уговором.

У потврду наведеног, овлашћени представници Уговорних страна су потписали овај уговор. Уговор је сачињен у два оригинална примерка у Београду, дана 5. јуна 2013. године, на српском, турском и енглеском језику и сви текстови су подједнако веродостојни. У случају разлике у тумачењу, меродаван је текст на енглеском језику.

За
Републику Србију
Никола Селаковић
Министар правде и државне управе

За
Републику Турску
Садулах Ергин
Министар правде

Члан 3.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије - Међународни уговори”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење Закона о потврђивању Уговора између Републике Србије и Републике Турске о узајамној правној помоћи у грађанским и трговачким стварима, садржан је члану 99. став 1. тачка 4. Устава Републике Србије према којој је у надлежности Народне скупштине да потврђује међународне уговоре када је законом предвиђена обавеза њиховог потврђивања.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ПОТВРЂИВАЊЕ УГОВОРА

Између Републике Србије и Републике Турске правна помоћ у грађанским и трговачким стварима сада је регулисана Конвенцијом између Краљевине Југославије и Републике Турске о узајамним односима по предметима судским, грађанским и трговачким од 3. јула 1934. године.

Закључењем новог билатералног уговора између Републике Србије и Републике Турске о узајамној правној помоћи у грађанским и трговачким стварима, створиће се услови за обимнију, разноврснију и непосреднију сарадњу између надлежних органа две државе и што ће све допринети и већој заштити физичких и правних лица у тој сарадњи.

III. ОЦЕНА ПОТРЕБЕ ФИНАНСИЈСКИХ СРЕДСТАВА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За примену овог закона није потребно обезбедити додатна финансијска средства из буџета Републике Србије.